

Jokaisen kanadalaispojan unelmiin kuuluu Stanley Cup –finaalin ratkaisumaalin laukominen ottelun viimeisellä minuutilla. Maassa on reilut puoli miljoonaa rekisteröityä pelaajaa ja NHL:ssä pelaa muutama sata kanadalaista. Tie huipulle on pitkä.

KANADALAINEN UNELMA

TEKSTI: TERRY ZULYNIK

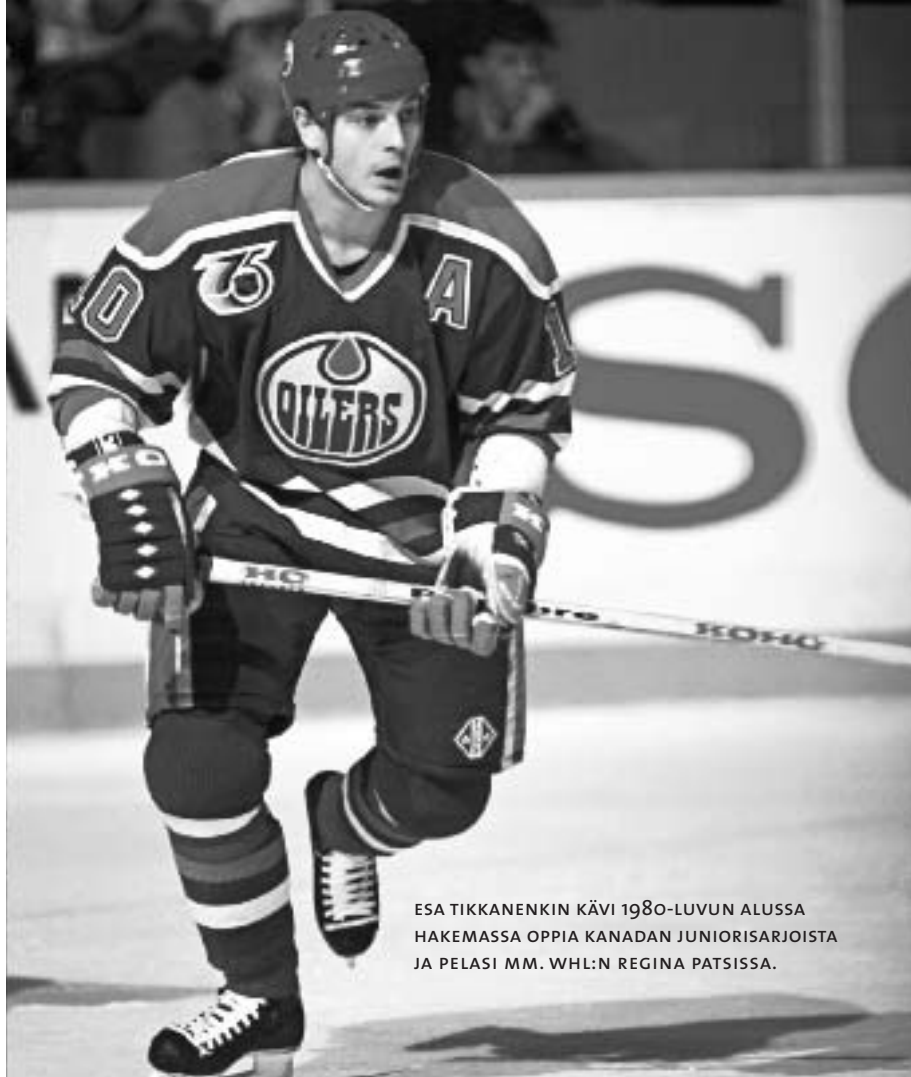
KUVAT: HOCKEY HALL OF FAME

VAIKKA KANADA onkin vielä NHL:n suurin pelaajien tuottajamaa, kanadalaistenkin junioreiden tilastolliset mahdollisuudet nousta NHL-pelaajaksi ovat mitättömät. Asiasta ei ole tarkkoja tilastoja, mutta ei niitä tarvitakaan. Itse asiassa, on ihme, että kukaan ylipäättään pääsee huipulle asti, kun ottaa huomioon, kuinka nuorena pelaajan pitäisi jäädä kykyjenetsijän haaviin, kuinka monen ihmisen apua matkan varrella tarvitaan ja kun muistaa, kuinka monta tuhatta kilometriä haaveen perässä pitää ajaa autoa, lentää ja ennen kaikkea luistella.

Vaikka mahdollisuudet ovat pienet, olemattomat, silti miljoonat kanadalaiset pelaajat, viisivuotiaista kolmekymmppiisiin asti unelmoivat joskus voittavansa Stanley Cupin. Kuvitteellista Cupia nostellaan ympäri Kanadaa, kaukaloissa, kaduilla ja autotallien edustoilla joka päivä – satoi tai paistoi, 30 asteen pakkasessa, 30 asteen helteessä, keväällä, kesällä, syksyllä ja talvella.

Oikein lupaavien nuorien nimet ovat jääneet kykyjenetsijöiden mustiin kirjoihin jo kymmenvuotiaina. 12-vuotiaat tähdenalut ovat jo päässeet näyttämään taitojaan huippujoukkueissa, isoissa turnauksissa, erilaisissa liigoissa ja kouluissa. Vaikka heidän mahdollisuutensa pelata jonakin päivänä NHL:ssä ovatkin parantuneet vain mikrooppisesti, he eivät anna sen lannistaa itseään. Pari vuotta myöhemmin, 14-vuotiaina, heidät varataan Bantam –varauksessa ja edessä saattaa olla muutto uuteen seuraan jopa parin tuhannen kilometrin päähän kotoa. He suorittavat lukionsa loppuun joko etäopiskeluna tai viettävät neljä vuotta tehden läksyjään joukkueen bussin takaosassa. Monella 14-vuotiaalla lupauksella on jo agentti ja pelin bisnes alkaa olla heille jo liiankin tuttua.

Nuoren pelaajan ja hänen perheensä tekemät uhraukset ovat selvästi kovempia kuin edes pieni mahdollisuus päästä pelaamaan

ESA TIKKANENKIN KÄVI 1980-LUVUN ALUSSA HAKEMASSA OPPIA KANADAN JUNIORISARJOISTA JA PELASI MM. WHL:N REGINA PATSISSA.

puoliammattilaisena ... mutta silti yksikään kanadalaispoika, joka on vetänyt putket kerrankin jalkaansa, ei räpäytä silmäänsä tehtävän mahdottomuudelle.

On melkein mahdotonta edes kuvailla, kuinka syvällä Kanadan kulttuurin syövereissä jääkiekko on. Se on todellinen elämän lähde, ei ainoastaan pelaajille ja muille jääkiekkoihmisille, vaan sadoille pienille kylille ja kaupungeille ympäri maata. Jääkiekko

on niin syvällä kanadalaisten mielissä, sydämissä ja sielussa, se on niin syvällä kanadalaisten jokapäiväisessä elämässä, että sen todellista merkitystä voi olla vaikea nähdä, jos itse on sen kaiken keskellä. Vain ulkopuolinen pystyy näkemään sen toisesta näkökulmasta ja vain ulkopuolinen näkee jääkiekon todellisen vaikutuksen talvisen Kanadan kansalaisiin. Aivan kuten sauna on suomalaisille lähes uskonnollisen huolenpi-

don aihe, tavalliselle ihmiselle rantasaunat katoavat normaaliin maisemaan. Ne ovat niin tavallinen ja arkipäiväinen osa elämää, että on melkein mahdotonta sanoa, mitä elämä ilman niitä olisi. Sellaista on jääkiekko kanadalaisille.

Seuraava katkelma on Ken Drydenin ja Roy MacGregorin kirjasta »Home Game: Hockey and Life in Canada (McClelland and Stewart, 1989):

»Jääkiekko on Kanadassa osa elämää. Tuhannet pelaavat jääkiekkoa, miljoonat seuraavat sitä ja monet miljoonat tekevät kaikkensa, etteivät olisi sen kanssa missään tekemisissä. Jääkiekon välttämiseksi pitää tehdä tietoisesti töitä ja paeta sitä, sillä jääkiekosta muistuttavia asioita on joka puolella – televisiossa ja radiossa, lehdissä, toimistoissa ja lastentarhoissa, kaduilla, äänissä, käynnissä olevan kauden tunnelmassa. Jääkiekko on yksi talven odotuksista Kanadassa.«

Parhaiten jääkiekon merkityksen näkee ja kokee Kanadan länsiosissa, missä talvi-olosuhteet voivat parhaimmillaan tarjota luonnon kaukaloita, jäätyneitä järviä ja lampia, jopa kuusi kuukautta vuodesta. Jääkiekko on myös suurta bisnestä ja kansallisurheilun huolehtimiseen tarvitaan massiivisia voimavaroja.

Kanadan koko juniorijääkiekkoilua hallinnoi nykyisin Hockey Canada, sen yhdistyttyä Kanadan amatööriiliiton, Canadian Amateur Hockey Associationin (CAHA) kanssa vuonna 1994. Hockey Canada koordinoi työtä 13 alaliiton, Canadian Hockey Leaguen ja Kanadan yliopistosarjojen liiton, Canadian Inter-University Athletic Unionin kanssa. Se on kymmenen miljoonan euron bisnes, joka yhdistää pelaajat, valmentajat, toimitsijat, vapaaehtoistyövoiman, tuomarit ja muut

paikallistasolla työtä tekevät muihin lajin parissa toimiviin, provinssi-, kansallisella ja kansainvälisellä tasolla.

Nykyisin Hockey Canadan piiriin kuuluu yli puoli miljoonaa pelaajaa, jotka pelaavat vuosittain yli 1,5 miljoonaa ottelua. Kanadan 3000 kentällä harjoitellaankin pari miljoonaa kertaa vuodessa.

Kanada on iso maa, joten yritetään laittaa asioita oikeisiin mittasuhteisiin esimerkin avulla. Länsi-Kanadassa sijaitsevan Saskatchewanin provinssin väkiluku on noin yksi miljoona, mutta siellä on noin 450 katettua kaukaloa. Niistä 150:ssä on tekojää. Suomessa jäähalleja on parisataa. Saskatchewanin 450 kaukalosta noin 400 sijaitsee alle 5000 asukkaan kylissä, kunnissa. Monissa asukkaita on huomattavasti vähemmän – hämärän rajamailla. Saskatchewanissa on taajamia, joilla ei ole muita palveluita – ei koulua, ei kirkkoa – mutta silti siellä on kiekkokaukalo. Esimerkiksi Wishart (asukkaita 121), Spy Hill (213) ja Dysart (210). Vielä pienemmät, kahden tien risteyksiksi luettavat Aylesbury (asukkaita 50), Duff (40) ja Spruce Lake (70), ovat olemassa pitkälti jääkiekon ja kaukaloiden ansiosta. Näillä paikkakunnilla on yhteistä yhteenkuuluvuuden tunne ja tarve kokoontua yhteen, olla yhdessä, olla joukko. Preeriodien kiekkokaukalot ja hallit ovat osaksi pyhättöjä, osaksi kahviloita, osaksi kunnataloja ja osaksi päiväkoteja, mutta niissä on preeriahmisten sielunmaisema puristettu niin tiukaksi paketiksi, että ne pitävät ihmiset yhdessä, usein jopa maalaisjärjen vastaisesti.

Tilastot ja numerot ovat entistäkin ällistyttävämpiä, kun tarkastellaan otteluiden katsojamääriä, kaikilla tasoilla. Dysartin kaltaisissa pikkukylissä, esimerkiksi, miesten sarjan perjantai-illan ottelut ovat

perinne. Alueen kahdeksan ottelun pudotuspelit – tai provinssinlaajuiset pudotuspelit, mikäli Dysart on mukana – keräävät 500–600 katsojaa pleksin taakse seuraamaan, arvostelemaan ja ihailemaan peliä. Tavallisiin perjantai-illan taistoihin tulee helposti 250–350 ihmistä Dysartinkin kaltaisissa paikoissa. Parisataa henkeä ei ehkä kuulosta paljolta, mutta muista, että kylän koko väkiluku on 210. Jääkiekko on ilmi-selvästi suosittu urheilulaji, osa kulttuuria ja melkein uskonto Kanadassa.

Miesten perjantai-illan matsit edustavat »vanhoja, hyviä aikoja«, jolloin ottelut pelattiin ilman mainoskatkoja ja kovaäänistä musiikkia jokaisella katkolla. »Senior hockey« ei ole mitään harrasteliigaa sinänsä, vaan paikallissarjoja. Jossakinhan jääkiekkoa on pelattava, kun kaikki eivät kuitenkaan siitä elantoaan saa. Jotkut seurat maksavat tähdilleen jopa muutaman satasen per ottelu, sillä menestys tuo katsojia rautaliigassakin. Lippujen hinnat pyörivät 5–6 taalan nurkilla. Varakkaimmat seurat kulkevat otteluihin hienoilla busseilla ja olenpa itsekin ollut joukkueessa, joka lensi Alaskaan turnaukseen.

Miesten matsien katsomossa otte-luita ja pelaajia analysoidaan jatkuvasti ja kohokohtat kuulee siltä henkilöltä, joka varasi paikkaasi, kun kävit vessassa. Kahvi tarjoillaan vielä styroksimukeista ja pikkupojat tappelevat ja taistelevat siitä, kuka pääsee seuraamaan kenttää erätauoilla mailanvarsista tehdyillä lumilapioilla.

Ja kun pelin taso nousee, samalla kasvaa ihmisten himo tulla katsomaan otteluita. Joillakin paikkakunnilla NHL-lippujen kalleus ajaa ihmiset seuraamaan muita sarjoja, ja toisaalla Kanadan junioriliiga, Canadian Hockey League (CHL) on lähimpänä todellista ammattilaisorganisaatiota. Jos taas otetaan esimerkiksi Saskatchewanin provinssin, niin CFL:n Saskatchewan Roughriders Kanadan jalkapalloliigassa (kanadalainen jalkapallo on melkein kuin jenkkiputista) on provinssin ainoa ammattilaisurheilujoukkue. Ja heidän kautensa menee vain pieneltä osaltaan päällekkäin jääkiekkokauden kanssa. Western Hockey Leaguen (WHL) seuroista kaksi, Regina Pats ja Saskatoon Blades, pelaa yli 175000 asukkaan kaupungeissa, ja ne ovat niiden ainoa merkittävä vetonaula. Pienemmis-

YLEISÖMÄÄRÄN KEHITYS MUUTAMASSA WHL-KAUPUNGISSA 1996–2003.

KAUSI/SEURA	96–97	97–98	98–99	99–00	00–01	01–02	02–03
KAMLOOPS	5,474	5,379	5,376	5,391	5,372	5,388	5,373
KELOWNA	1,874	1,791	1,862	4,671	4,442	4,597	5,395
MEDICINE HAT	1,876	2,716	1,923	2,494	3,181	3,937	4,070
PRINCE GEORGE	5,825	4,750	5,716	5,801	5,695	5,202	4,386
RED DEER	4,260	4,273	4,660	4,543	4,920	5,731	5,939
REGINA	4,029	4,186	3,898	3,994	4,739	4,402	4,642
VANCOUVER	-----	-----	-----	-----	-----	5,801	5,085
YHTEENSÄ	3,940	4,019	3,911	4,039	4,218	4,322	4,332

WAYNE GRETZKY JA ERIC LINDROS KÄVIVÄT SAMAN KOULUN:
KANADAN JUNIORISARJAN.

säkin kaupungeissa pelaavat joukkueet, kuten esimerkiksi Kamloops (asukasluku 77,000, joukkue Blazers) ja Red Deer (asukasluku 68000, joukkue Rebels) keräävät otteluihinsa keskimäärin noin 5300 henkeä. (ks. taulukko yllä).

Kanadan junioriliiga, Canadian Hockey League, muodostuu itse asiassa kolmesta maantieteellisestä liigasta: Quebec Major Junior Hockey League (QMJHL), Ontario Hockey League (OHL) ja Western Hockey League (WHL). Yhteensä joukkueita on 55 ja ne sijaitsevat maantieteellisesti kahdeksassa Kanadan provinssissa ja neljässä Yhdysvaltain osavaltiossa.

Kauden lopuksi liigojen voittajat ja valittu isäntäjoukkue pelaavat pudotuspelit, jonka voittaja pääsee juhlimaan Memorial Cupin voittoa Kanadan juniorimestarina.

CHL on tehnyt uusia katsojaennätyksiä viimeiset 17 kautta. Kaudella 2001–02 junioriliiga keräsi kaikkiaan seitsemän mil-

joonaa katsojaa runkosarjan otteluihinsa. Pudotuspeleihin kolme liigaa keräsi yhteensä miljoona katsojaa.

CHL on NHL:n suurin pelaajamyly. Esimerkiksi kaudella 2001–02 yli puolet -pelaajista oli käynyt läpi CHL:n. Noin 70 prosenttia NHL-valmentaista ja -seurajohtajista oli joko pelannut CHL:ssä tai valmentanut tai johtanut jotakin CHL-seuraa ennen

NHL-uraansa. Vuoden 2001 varaustilaisuudessa

varattiin kaikkiaan 292 pelaajaa. Heistä 112 pelasi tuolloin CHL:ssä. Määrä ei ole ihan 50 prosenttia, mutta silti CHL on ylivoimaisesti suurin yksittäinen NHL-pelaajien kasvattaja ja tuottaja.

Huippupelaajien ja NHL-tähtien kasvattaminen ei ole ollut pelkkää ruusuilla tanssimista.

Aikoinaan jääkiekko ohitti seurajohtajien mielissä kaiken muun, voittaminen oli kaikkein tärkein asia, eikä mikään hinta ollut liian kallis. CHL oli pitkään liiga, jossa ne, joiden ura ei jatkunutkaan NHL:ssä tai farmisarjoissa, jäivät tyhjän päälle ja edessä oli karu totuttelemisen elämään jääkiekkouran jälkeen. Monilla ei ollut peruskoulua kummempaa koulutusta eikä edes haaveita akateemisesta koulutuksesta.

CHL kärsii vieläkin samasta, takavuosien imagosta, vaikka liiga on tehnyt vuosien varrella huomattavia parannuksia, varsinkin jatkokoulutuksen ja CHL-uran jälkeisen

elämän parantamiseksi. Suurimmalle osalle CHL-uran jälkeinen elämä alkaa kuitenkin huomattavasti aikaisemmin ja suuremmalla todennäköisyydellä kuin ammattilaisura.

Kaikki CHL:n 55 joukkuetta ja kolme liigaa ovat viimeisen kymmenen vuoden aikana lisänneet panostustaan koulutukseen kehittämällä stipendiohjelmia, solmimalla yhteistyösopimuksia Kanadan yliopistourheiluliiton, CIS:n, jääkiekkjoukkueiden kanssa ja käyttämällä koulutusasiantuntijoita ja -konsultteja, jotka arvioivat pelaajien kehitystä koulussa, auttavat sopivien kurssien valinnassa, antavat tukiovetusta ja auttavat pelaajia valitsemaan jatkokoulutuspaikkoja.

CHL:n joukkueet ovat antaneet pelaajilleen viimeisen kymmenen vuoden aikana erilaisia jatkokoulutusstipendejä yli 10 miljoonan euron edestä. Viime kaudella CHL-seurat jakoivat stipendejä parin miljoonan euron edestä.

Viime vuosina CHL on vahvistanut yhteyksiään Kanadan yliopistomaailmaan kahdellakin tavalla. Ensinnäkin, kaikille pelaajille annetaan 3000–3500 dollaria per jokainen CHL:ssä pelattu vuosi. Varat korvamerkitään opiskelua varten, ja pelaaja saa käyttää ne esimerkiksi lukukausimaksuihin, kirjoihin ja sen sellaiseen, jos hän päättää opiskella yliopistossa.

Kanadan yliopistourheiluliitto, CIS, on myös herännyt huomaamaan, että pelaajia on kadonnut juniorisarjoista turhaankin. Vielä muutama vuosi sitten junioriliigasta yliopistoon siirtyneen pelaajan piti olla pelaamatta kokonainen lukukausi, ennen kuin hän sai peliluvan yliopistoon – nyt pelilupa tulee heti.

Monet juniorisarjasta yli-ikäisiksi tulleet pelaajat voivat nyt siirtyä yliopistoon ja jatkaa uraansa hyvätasoisessa yliopis-

tosarjassa, ilman väliuottoa. Joka vuosi noin 300 pelaajaa siirtyy junioriliigasta yliopistosarjaan CIS:n alaisessa liigassa. Vuoden 2001–02 yliopistomestareiden, The University of Western Ontario, riveissä pelasi 17 entistä CHL-pelaajaa. Hopealle jääneessä Université du Québec a Trois-Rivièresillä oli 23 entistä junioriliigalaista kokoonpanossaan.

Yhdysvaltojen yliopistourheilua hallinnoiva National Collegiate Athletic Association, NCAA, ei sen sijaan anna CHL-pelaajille yhtään löysää, koska CHL-pelaajille maksetaan korvausta, jonka NCAA mieltää palkaksi. NCAA ei hyväksy yliopistopelaajaksi yhtään pelaajaa, joka on pelannut yhdenkään harjoitusottelunkaan CHL-joukkueen riveissä. Eli, samalla hetkellä, kun pelaaja työntää mailansa lavan jäälle, hän luopuu mahdollisuudesta pelata yliopistokiekkoa. Sen vuoksi moni nuori kiekkoilija miettiikin pitkään, valitseeko CHL-uran, joka on tähän saakka ollut kuitenkin varmin reitti NHL:ään, vai pelatako jääkiekkoa jenkkiyliopistossa, joissa otteluita on vähemmän, kykyjenetsijöitä harvemmassa ja sen seurauksena vaikeampi tie tähtiin.

Koulutuksen merkitys on noussut merkittävästi myös Saskfirstin kaltaisten organisaation yleistymisen myötä. Saskfirst toimii Saskatchewanin jääkiekkoliiton, SHA:n, alaisuudessa ja yrittää auttaa nuoria pelaajia ymmärtämään ammattilaisuran tavoittelemisen realiteetit ja onnistumisen todennäköisyyden.

»Totta kai me kannustamme pelaajia täydestä sydämestämme, mutta näiden junioreiden kokonaisvaltainen hyvinvointi on meille kaikkein tärkeintä,« sanoo Brent Lustig, entinen CHL-kykyjenetsijä ja nykyisin Saskfirstin vapaaehtoistyöntekijä.

»Me edellyttämme, että pelaajat tapaavat koulutusneuvoja ja suunnittelevat kurssinssa ja etätehtävänsä siten, että he saavat lukion oppimäärän suoritettua. Se oli aivan uutta vielä kymmenen vuotta sitten, jolloin suuri osa junioriliigan pelaajista ei käynyt lukiota loppuun tai jos kävi, niin se piti suorittaa peliuran jälkeen. Monet eivät koskaan menneet takaisin koulun penkille, vaan palasivat perheen maatilalle jonnekin. Heillä oli taskussaan peruskoulutodistus, eikä paljon tulevaisuutta sen maatilan ulkopuolella,« Lustig sanoo.

Joidenkin tehtävää junioreiden koulunkäynti tietenkin haittaakin. Kykyjenetsijöiden työ hankaloituu, kun kaikki parhaat pelaajat eivät enää pelaakaan samassa liigassa. Kun nuoret pelaajat ymmärtävät ammattiturheilun karut lait, yhä useampi päättääkin pelata kakkostason liigassa (ks. kaavio s. 71) säilyttääkseen mahdollisimman kauan kelpoisuutensa pelata yliopistokiekkoa Yhdysvalloissa. Kullakin CHL-joukkueella saa olla vain 50 pelaajaa suojeltujen listalla, joten listan jokainen paikka on erittäin arvokas. Tiukkojen määräysten lainet tuntuvat ketjun toisessa päässä, jossa kykyjenetsijät istuvat kahvikuppi kädessään kylmässä jäähallissa.

”On aina erittäin vaikea valinta, kun pitää päättää pelaajan varaamisesta – jolloin hän on automaattisesti »suojeltujen« listalla,« Lustig sanoo. »Pojat ovat kuitenkin vasta 14-vuotiaita, ja vaikka pari saisikin stipendin johonkin jenkkicollegeen, on vaikeaa ennustaa, missä he ovat 3–4 vuoden päästä, ja kuinka kehitys on jatkunut.«

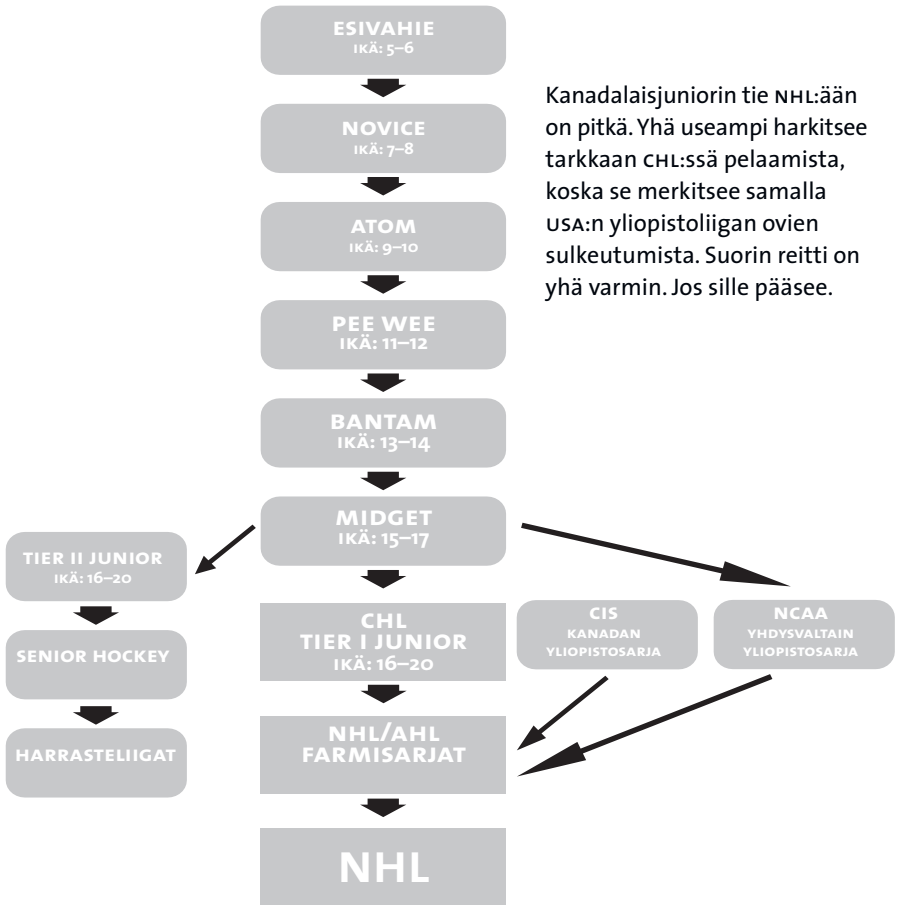
Eriskummallista kyllä, kun CHL:kin nykyisin panostaa koulutukseen, mutta juuri koulussa hyvin menestyvät pelaajat jäävät usein varaamatta. Seurat pitävät heitä riskivalintoina, koska on olemassa

suurempi todennäköisyys, että he saavat tarjouksia jenkkiyliopistoilta ja eivät sen vuoksi halua pelata edes varaavan seuran harjoitusotteluita.

Lustigin mukaan voi olle vaikeaa saada sekä pelaaja että hänen vanhempansa sitoutumaan yhteen liigaan. Varauksesta tuleekin onnenkauppaa, joka kääntyy varaavan seuran onneksi, jos pelaaja ei päättäne lähteä hakemaan yliopistotutkintoa. On aika surullista, että älykkäimpiä poikia ei varata, koska heidän katsotaan menevän suoraan yliopistosarjaan tavoitellun stipendin turvin. Kykyjenetsijöiden slangissa mahdollisesti yliopistoon »karkaavan« pelaajan varaaminen on »hukkaanheitetty varaus.«

Kykyjenetsijöiden määrä ja palkkio-taso riippuu täysin kunkin organisaation kunnianhimosta ja resursseista. Muutama joukkue perustaa toimintansa vieläkin suurelta osin vapaaehtoistyövoiman varaan, lipunmyynnistä kykyjenetsijöihin. Jotkut muut seurat, joiden takaa löytyy enemmän rahaa – omistajina esimerkiksi entisiä NHL-tähtiä tai sijoittajia – maksavat kykyjenetsijöilleen 200–300 euroa kuussa. Pääkykyjenetsijä saattaa ansaita 600–800 euroa kuussa. Kullakin joukkueella on 15–20 scoutia listoillaan. Mitä enemmän kykyjenetsijöitä on, sitä vähemmän matkustamista kullekin tulee, se on tietenkin selvää. WHL kattaa uskottoman suuren maantieteellisen alueen, sillä sen otteluita pelataan lähes kolmen miljoonan neliökilometrin kokoisella alueella. Eli kyseessä on noin kymmenen kertaa Suomen kokoinen alue, tai kolme kertaa niin suuri alue kuin Suomi, Ruotsi ja Norja yhteensä!

Brent Lustigin kaltaisille ihmisille kykyjenetsijänä toimiminen on luonnollinen tapa jatkaa työtä rakastamansa lajin parissa. Hän on valmennuskurssit käynyt

Kanadalaisjuniorin tie NHL:ään on pitkä. Yhä useampi harkitsee tarkkaan CHL:ssä pelaamista, koska se merkitsee samalla USA:n yliopistoliigan ovien sulkeutumista. Suurin reitti on yhä varmin. Jos sille pääsee.

juniorivalmentaja, joka on valmentanut esimerkiksi Robyn Regehrä (Calgary Flames), Jesse Wallinia (Detroit Red Wings) ja Rhet Warreneria (Buffalo Sabres) Bantam-tasolla, eli juuri CHL:n kynnykselle. Ja vaikka rahaa ei kovasti tulekaan, kykyjenetsijä saa muunlaisia etuuksia, joita vain todellinen lätkäfani osaa arvostaa, kuten lehdistökortti kaikkiin CHL-otteluihin, pelaajien tapaamisia, tietoa ja työtiloja ja aina silloin tällöin seminaarimatkoja NHL-otteluihin.

Bantam-iän varaukset saattavat muuttaa junioreiden elämää ja tulevaisuutta. Kun pelaaja on kerran varattu johonkin CHL-joukkueeseen, se joukkue omistaa pelaajan oikeuden lopullisesti, aina. Pelaaja ei voi itse valita, mikä joukkue hänet varaisi, hän ei myöskään voi lykätä varaustaan, eikä kieltäytyä varauksesta. Hänet pelioikeutensa voidaan myydä toiselle seuralle tai hänet voidaan milloin vain pyyhkiä suojeletujen pelaajien listalta pois. Pelaajilta kysytään, missä päin he haluaisivat pelata,

»SASKATCHEWANISSA ON TAAJAMIA, JOILLA EI OLE MUITA PALVELUITA – EI KOULUA, EI KIRKKOA – MUTTA SILTI SIELLÄ ON KIEKKOKAUKALO. ESIMERKIKSI WISHART (ASUKKAITA 121), SPY HILL (213) JA DYSART (210).

ja koska Kanada on valtavan suuri maa, pelaajien mieltymyksiä pyritään ottamaan huomioon – onhan pelaajan tyytyväisyys kaikkien etu. Agentin, omistajan, valmentajan ja pelaajan. Tuskin kukaan kieltäytyy varauksesta tai siirtymästä varauksen tehneeseen seuraan – useimmat pelaajat ovat vain onnellisia varauksesta! Siksin Eric Lindrosin kapina hänet varannutta seuraa – Sault Ste. Marieta – vastaan oli Kanadasa suuri häväistys.

Kukin WHL-joukkue voi suojella 50 pelaajaa ja kunkin joukkueen muutamalla avainhenkilöllä (kuten kykyjenetsijä) on mahdollisuus saada kaikkien seurojen listat haltuunsa. Jos joku seuran mielestä hyvä pelaaja pääsee jotenkin livahtamaan systeemin ulkopuolelle, se voi ottaa hänet omalle listalleen, mutta silloin sen pitää päästää irti jostakin toisesta pelaajasta, jonka taas joku kilpaileva seura voi suojella (varata). Listan kärkipelaajat ovat luonnollisesti niitä, joiden CHL-seurojen johtajat kuvittelevat pystyvän pelaamaan juniorisarjassa ensimmäisenä. Listan alapää elää koko ajan, kun juniorit tekevät muita päätöksiä (ja siirtyvät pelaamaan muihin sarjoihin), eikä ole lainkaan epätavallista nähdä saman nimen pomppivan listalle ja pois sieltä muutaman kauden ajan.

CHL:n joukkueet saavat varata pelaajia vain omalla alueellaan. Ontario Hockey Leaguen liiga saa varata vain Ontarion pro-

vinssin alueella asuvia pelaajia ja Western Hockey League Kanadan neljästä läntisestä provinssista. Koska maa kuitenkin on jättimäinen, pelaajan varannut seura saattaa olla 2000 kilometrin päässä hänen kotoaan.

Kun varaus on tehty, pelaaja saa yleensä kirjeen, jossa häntä onnitellaan varauksesta ja pyydetään osallistumaan varanneen joukkueen harjoitusleirille. Hyvin harva pelaaja onnistuu murtautumaan kokoonpanoon vasta 16-vuotiaana, mutta sitäkin on nähty, varsinkin heikompien joukkueiden kohdalla. Sillä tavalla seuraajohto antaa sponsoreille ja kannattajille uskoa huomiseen: »Nyt menee ehkä vähän heikommin, mutta pysykää mukana, sillä tämä kaveri saa ihmeitä aikaan«. Rahastahan kuitenkin on pitkälti kyse.

Useimmat pelaavat kuitenkin seuraavalla kaudella entisessä seurassaan tai kenties siirtyvät parempaan ikäluokkansa joukkueeseen, varauksen antaman arvostuksen turvin. Pelaaja saattaa esimerkiksi siirtyä Midget-ikäluokan korkeimmalle tasolle, AAA. Pelaajat kutsutaan, kehityksestä riippuen, takaisin harjoitusleirille 17–18-vuotiaana. Ne, jotka eivät vielä tuolloinkaan mahdu »major junior«-joukkueeseen, eli CHL-joukkueeseen, saavat jatkaa pelinsä osa-alueiden kehittämistä muualla kanustavien »ehkä ensi vuonna«-kehotusten saattelemana. Harva heistä enää nousee huipulle.

Useat pelaajat käyvät harjoitusleireillä useampanakin vuonna pääsemättä silti kosaan pelaamaan otteluakaan. Pari vuotta myöhemmin pelaaja on jo 20-vuotias, ja pelipaikat entistä tiukemmassa. Kukin CHL-joukkue saa peluuttaa viittä yli-ikäistä pelaajaa – 20-vuotiaita – ja ne paikat menevät luonnollisesti niille, joilla on jo muutaman vuoden kokemus junioriliigasta.

Bantam-ikäluokan parhaat pelaajat ovat jo 14-vuotiaina pelanneet jääkiekkoa kymmenen vuotta, he ovat pelanneet alueidensa parhaissa joukkueissa, oman alueensa aluejoukkueissa, jotka kiertävät erilaisissa kutsuturnauksissa, ja harjoitelleet kesäisin parhailla -tyylisillä kiekkoleireillä. Mitä suurimmalla todennäköisyydellä ainakin parhailla pelaajilla on jo oma agentti, paitsi jos perheessä on tarpeeksi asiantuntemusta (ja varaa) neuvotella sopimuksia ja markkinoida poikaansa itse.

Agentin sopimus on usein kaksivuotinen ja sinä aikana palaa rahaa, kun hänen täytyy pitää pelaaja perheineen tyytyväisenä. Kilpailu on kovaa, eikä mikään tietenkään takaa perheen uskollisuutta samaa agenttia kohtaan, kun sopimus aikanaan umpeutuu. Joku toinen agentti on voinut luvata maat ja mannut.

Toki on aina olemassa niitäkin henkilöitä, joiden mielestä agentteja ei tarvita. Asenteiden jyrkkyys vaihtelee. On helppoa luokitella kaikki agentit rahanhimoisiksi roistoiksi, kun näkee heidän kestivän nuoria pelaajia, lupaavan heille mainetta ja kunniaa, kunhan he vain saavat edustaa heitä. Agentit käyttävät yleensä paljonkin rahaa oman »tallinsa« pelaajien hemmottelamiseen. Heitä käytetään -joukkueiden leireillä, kutsutaan harjoittelemaan hienoissa paikoissa, erikoisvalmennusta ja muita etuja tarjotaan mielellään. Kaiken takana

on pyrkimys saada pojat varatuksi niin aikaisin kuin mahdollista, samalla parantaen agentin omaa profilia ja mahdollisuutta ansaita rahaa. Näitä suurielisiä tarjouksia on vaikea ymmärtää, ja vielä vaikeampaa torjua – ainakin, jos itse on teini.

Agentit tarjoavat hienoja asioita saadakseen pelaajan nimikirjoituksen sopimukseen, joka toivottavasti tekee heidän yhteisestä tulevaisuudestaan hienon. Voi tuntua vaikealta ajatukselta pitää murrosikäinen poika tyytyväisenä neljän vuoden ajan ja puuhaan budjetoitainkin suuria summia. Sijoitetun pääoman tuotto saattaa kuitenkin olla loistava.

Jos agentti saa pidetyksi kiinni hyvästä pelaajasta, joka varataan NHL-draffissa korkealla, agentin osuus sopimuksesta on 6–8 prosenttia. Nykyisen työehtosopimuksen mukainen palkkakatto tulokkaille on 900000 dollaria ja alkukierrosten pelaajat saavat moisia sopimuksia varsin helposti, joten palkkio saattaa olla kaiken vaivan arvoinen. Agentti tienaa 750000 dollarin sopimuksestakin 60000 taalaa. Houkuttelevaa bisnestä, kun muistetaan, että esimerkiksi Orr Hockey Group edustaa 10–15 tähteyden kynnyksellä olevaan nuorta pelaajaa. Ja silloin kyseessä on vasta ensimmäinen NHL-sopimus.

Mutta ensin agenttien ja pelaajien pitää jaksaa muutama vuosi junioriliigaa, joka ei ole lastenleikkiä. Jo sinne pääseminen on saavutus, josta saa ja pitää olla ylpeä.

LISÄÄ:

www.chl.ca

www.ontariohockeyleague.com

www.lhjmjq.qc.ca

www.whl.ca

toimitus@hockeylehti.com